

adata. Ennek azonban nem szabad dilettánsnak lennie, mert különben csak kárt okoz. A tanácsadásnak számolnia kell azzal is, vajjon a tanácsolt munkakörben van-e elegendő elhelyezkedési lehetőség. Erősen kifogásolja, hogy a „tehetségválogatás” és támogatás csak a földműves és népi rétegekre terjed ki. Védelmébe veszi az ipari munkásságot és a magyar intelligenciát ebből a szempontból. Ezek utódai képességet, értéket és rátermettséget hordoznak magukban igen sokszor szinte öröklésszerűen, „a gyermekszobát sem pótolhatja néha a nevelőintézet.” A népi sarjadék, ha elszakad a maga körétől, épűgy, sőt jobban gyökérvesztetté lesz. Hartnacke és Wohlfahrt kutatásai alapján megállapítja, hogy szellemi pályára a legtöbb arravalóságot az intelligencia körébe tartozó gyermekeknél találhatunk, nem pedig a földművesgyermekeknél. Helyesen céloz tehát arra Noszlopi, hogy a diletantizmus e téren még károkat fog okozni.

A Szemle-részben *Várad* József részletesen foglalkozik Szekfű Gyula: Mi a magyar? szerkesztésében megjelent munkával „Magyarság-ismeret és nemzetnevelés” címen.

A folyóirat rendkívül értékes könyvismertetései közül elsőnek emeljük ki *Szőgi Endre* főiskolai tanárnak „A zenei képesség és tehetség elemzése” c. munkájáról szóló sorokat, amelyet végül az ismertető így fejez be: „minden során érzik, hogy kiváló szakember munkája.” Ugyancsak elismerő sorokkal ismerteti *Sáfrán Györgyi* volt gyakorló polg. isk. tanárnak: „*Zirzen Janka és az egységes magyar nőnevelés kezdete*” c. munkáját.

Végül *Mester János* ismerteti meleg szavakkal az elhunyt *Tóth Tihamér* és *Hanauer Árpád István* el nem felejthető munkálkodását „Két pedagógus magyar egyházfejedelm” címen.

Magyar Tanítóképző. A 7., 8. és 9. számban három szerző foglalkozik „A győri tanító(nő)képző-intézetek szerepével a város történetében.” A 8. szám röviden ismerteti a jelenlegi tanítóképzés négy útját Németországban. 1. 14 évet betöltött tanulók a középiskola négy osztálya után tanítóképzőben tanul tovább 5 éven át. 2. 19—30 évesek 3 hónapos előkészítő tanfolyam után 2 éves gyakorlati segédtanítóképző tanfolyamot végeznek, utána 9 hónapos újabb tanfolyamot bezáró vizsgálatral lesznek rendes tanítók. 3. Katonai altiszteket képeznek át tanítókká. 4. Érettségizettek egyéves tanfolyama. Erre azonban igen kevés a jelentkező! Közli még a folyóirat az új fizetési illetményeket, családi pótlékot, kiküldetési és átköltözködési díjakat. A 9. számban „Emlékiratunk és anyagi ügyeink” a nagy és veszélyes problémára mutat rá: nem lesz lassankint tanár. Az anyagi ellátás ijesztő alacsonyága elriasztja az ifjúságot. Nivellálást kíván e téren a katonatiszti és bírói fizetések felé. A korpótlékok visszaállítását kívánja.

A 10. számban *Horváth B. Kristóf* ír „De la Salle reflexiói és azok pedagógiai jelentősége” címen. De la Salle a Keresztény Iskolatestvérek rendalapítója volt. Megalapította Franciaországban a modern elemi iskolát osztálytanítással és az anyanyelven. Felállította az első latin nélküli középiskolát (reáliskola). Az első javítóintézetnek is alkotója. „A reflexio egy elkerülendő hibának, egy megszerzendő erénynek, a keresztény felfogás szerinti rövid és egyszerű magyarázata”, mint De la Salle mondja *Iskolai Vezérfőnál* című művében. Először 5, majd kibővítve később 23 téma ismétlődött időnkint, más-más esemény elmondásával kapcsolatban. Az ismétlés a megőrzítés céljait szolgálta. Ezek a reflexiók mai nap is elmélyítik az er-

zölcsi nevelést. A szalézianusok nevelésében jelentős helye van. — A folyóirat részletesen ismerteti Mohay Ádámnak „A honvédelmi ismeretek tanítása” c. könyvét, megemlítve, hogy „a szerző a cél tudatában sorra veszi a tantervi anyagot és gyakorlati útmutatásokat ad annak elvégzésére.” Megjelent a székesfehérvári tanker. főigazgató kiadásában. — A hírekben ismerteti a folyóirat a kultuszminisztérium új ügy- és személyzeti beosztását. Megemlíti a folyóirat, hogy a beosztott tanárok és igazgatók számát tekintve „legmótosabb elbánásban a tamitóképző-int. és polg. isk. tanárok részesültek.”

A Nevelésügyi Szemle. 5-6. számában *Kemény Gábor* a sokszor felmerülő mai problémáról ír „*Jegyzetek a tanárkérdéshez*” címen. Rossz, hátrányos anyagiakkal való ellátás és szellemi válság az okok.

Éber Rezső ny. tanítóképzőintézeti igazgató cikkét, amely a polgári iskolákat érdeklí legjobban, behatóbban látjuk szükségesnek ismertetni. A cikk címe: „*Kell-e mindenütt a népiskola felső tagozata?*” Megállapítja, hogy a népiskola 8 osztályra való kibővítése idő- és célszerű volt már, hiszen szomszédos államokban is megvolt már, sőt hazánkban is mintegy ötszáz VII—VIII. osztály működött a törvény rendelkezése előtt. Mégis véleménye szerint „nyomós okokból ki kellene mondani, hogy általában csak olyan helyeken létesüljön a népiskola felső tagozata, vagyis V—VIII. osztálya, ahol gimnázium, vagy polgári iskola nincsen.” Kerülni kell ugyanis, hogy hazánkban még egy község körén belül is a serdülés előtti korban már iskolázási különbség legyen, ami szélső esetben 6—7 felé választja el falakkal az egykorú gyermekeket. A gimnáziumot végző gyermek útválasztéka nagy, a polgáristáié már kisebb, de igen kevés a VIII. elemi osztályt végzetté, holott képességeik lehetnek azonos értékűek. Ugyanilyen okból szűnt meg a régi Felső Népiskola. Az iparosok, kereskedők azt mondják, hogy könnyebben boldogulnak a polgárit, mint a nyolc elemi osztályt végzetekkel. Az Iparosnevelés 1942. májusi számában olvashatjuk a panaszt, hogy a tanonciskolákban a VIII. osztályos népiskolások nem tudnak együtt haladni a polgárit végzettekkel. Amíg a népiskola csak 12 éves korig volt kötelező, sok gyermeknél előnyt jelentett kenyérkereset szempontjából a 2 év nyereség. „De mihelyt mindenki — a 4 elemi után 4 évig tanul még, akár elemibe, akár polgáriba, akár gimnáziumban íratják — nem érdemes a népiskola felső tagozatának látogatása, ha csak mód van arra, hogy valaki polgári iskolába járhasson.” Igazságtalan és méltánytalan, hogy az iskoláztatás egyenlő időtartam mellett különböző értéket szolgáltat. A népiskola felső tagozata bizonyára végez olyan értékes munkát a maga körében, mint a középfokú iskolák, de más az, ha egy ember tanít egy osztályban mindent, vagy egy osztályban 5—6 szakjaikban jobban elmélyedő tanítók. De hasonló a helyzet a felszerelésben is. Ha lehetségesnek is tartjuk az elemi iskolák hasonló felszerelését, ennek a polgáriban és gimnáziumban már multja van, amit utólréni anyagi nehézségek miatt kilátástalan. Az elemi iskolásnak magyar és számtankönyvön kívül még egyetlen könyve lehet, amely azután sok tantárgy anyagát tömöríti kevés lapra. Láthatjuk, hogy a szülők nagyobb áldozatra is hajlandók (nagyobb befizetési díj, tandíj, könyvek és egyéb felszerelés, állandó utazási költség is), csak hogy gyermeküknek a polgári, vagy gimnázium négy osztályának bizonyítványát biztosíthassák. Ezt a törekvést a tandíjkedvezmények és egyéb